

به مناسبت برنامه موسیقی ایرانی در ۲۶ آوریل در لندن گفتگو با هوشنگ ظریف استاد صاحب نام تار

هوشنگ از نوازندگان برجسته ارکستر فرهنگ و هنر و ارکستر گلهای رادیو بود

هوشنگ ظریف حواله می داد. آموزش سازهایی مانند تار و ویلن به ویژه در مراحل اولیه، کار بسیار سخت و پیچیده ای است و استاد باید حوصله زیادی به خرج دهد. هوشنگ ظریف از این بردباری و تحمل برخوردار بود و بدینگونه بود که شاگردان بسیاری را آموزش داد که امروز هر یک خود از معروفیت بهرمنندند. هوشنگ ظریف متجاوز از چهل سال تدریس کرده و هنوز هم می کند.

ایرانیان مقیم بریتانیا در انتظار یک کنسرت ویژه موسیقی ایرانی هستند که روز یکشنبه ۲۶ آوریل در لندن به اجرا گذاشته می شود.

این برنامه از سلسله برنامه های هنری است که بنیاد هنری و فرهنگی توس به مدیریت جمیله خرازی به هنردوستان عرضه می کند. اکبر گلپایگانی خواننده نامدار و صاحب سبک موسیقی ایران و نیز هوشنگ ظریف استاد مسلم تار در این برنامه حضور دارند و قطعاتی از موسیقی اصیل و آواز ایرانی را به هنردوستان عرضه می کنند.

هوشنگ ظریف نوازنده ای است که زخمه های تار او بر روح جان می نشیند. مضرابهای چپ و راست او در نزد اهل موسیقی، معروف است. از قطعاتی که وی همراه با ضرب فرهنگ فر اجرا کرد و هنوز در خاطره ها باقی است، قطعه ای است در راست پنجگاه که ظریف در آن گوشه هایی غریب و مهجور از موسیقی را عرضه می کند. ظریف قبل از اینکه به برنامه گلهای رادیو ایران دعوت شود، سالها با وزارت فرهنگ و هنر همکاری می کرد و در ارکستر فرهنگ و هنر چهره ای شاخص بود.

علاوه بر این در آموزش هنرجویان نیز نقش عمده ای داشت. معروف است که علاقمندانی که برای آموزش به فرهنگ و هنر مراجعه می کردند، علی اکبر شهنازی که خود سنی را پشت سر گذاشته بود و حوصله چندانی نداشت، مشتاقان را به

ظریف سپس به برنامه گلها پیوست. در دوران فعالیت در فرهنگ و هنر و ارکستر گلها با نام آوران عرصه موسیقی اصیل از جمله فرامرز پایور، رحمت الله بدیعی، ابوالحسن صبا، غلامحسین بنان، جواد معروفی، روح الله خالقی، مرضیه و بسیاری دیگر همکاری داشت.

کیهان به مناسبت برنامه ۲۶ آوریل در لندن گفتگوی کوتاهی با این استاد تار انجام داده است که می خوانید.

سؤال: چه عاملی موجب شد که به برنامه گلها دعوت شوید؟

ج: زمانی که برنامه گلها تشکیل شد آقای پیرنیا از پیش شناختی که نسبت به اینجانب داشتند و در آن زمان استاد روح الله خالقی و استاد جواد معروفی ارکستر گلها را رهبری می کردند که آقای پیرنیا از بنده دعوت کردند که در ارکستر گلها نوازندگی کنم. البته نوازنده تار دیگری چون مرحوم حبیب الله صالحی هم در ارکستر گلها حضور داشتند. از آنجا که بنده در وزارت فرهنگ و هنر شاغل بودم و فعالیت های هنری بنده در آنجا متمرکز بود، وزارت فرهنگ و هنر تمایلی نداشت که به ارکستر گلها بپیوندم اما پس از مدتها استاد فرامرز پایور که در وزارت فرهنگ ارکستری تشکیل داده بودند که اینجانب هم از اعضای آن و سولیست بودم، در قالب آن ارکستر به همکاری با برنامه گلها پرداختیم که برنامه گلهای تازه بوجود آمد.

سؤال: اولین کاری که با گلها اجرا کردید کدام بود؟

ج: در حال حاضر دقیقا به خاطر ندارم.

سؤال: شیوه ضبط برنامه گلها در آن روزگار چگونه بود؟

ج: از آنجا که بنده تنها با برنامه گلهای تازه همکاری داشتم باید عرض کنم تنها از چگونگی ضبط برنامه در این مجموعه اطلاع دارم و آن اینگونه بود که همه ما اعم از نوازندگان و خواننده در استودیو رادیو گرد هم می آمدیم و همه با هم نوازندگی می کردیم و خواننده هم ما را همراهی می کرد که در حین اجرا برنامه ضبط می شد و هنگام اجرا حس قطعه در همه وجود داشت که این کار بر خلاف ضبط برنامه در این روزگار است که سازها جدا جدا نواخته و ضبط می شود و سپس میکس صورت می گیرد و آلبومها را کامل می کند. امروزه همدلی در اثر همچون گذشته وجود ندارد. پس از اجرای تصانیف آقای پایور به بنده و برخی سولیست ها چون آقای حسن ناهید و آقای حجت الله بدیعی و آقای محمد اسماعیلی اشاره می کردند که بمانیم و جواب آواز را بدهیم.

سؤال: آیا شرکت شما در برنامه گلها تاثیری بر کیفیت کارهای بعدی شما داشت؟

ج: البته بنده پیش از آن در ارکستر بزرگ دیگری که در وزارت فرهنگ و هنر تشکیل شده بود عضو و سولیست بودم که اولین ارکستر به رهبری استاد ابوالحسن صبا هدایت می شد و پس از درگذشت ایشان استاد حسین دهلوی رهبری ارکستر را بر عهده داشتند و ارکسترهایی از این دست وجود داشت، اما برنامه گلها و ارکستر گلها با حضور هنرمندان برجسته و نامی موجب تشویق اینجانب و بسیاری دیگر در کارشان بود و متعاقب آن این یکپارچگی در عمل موجب پیشرفت انسجام خاص در موسیقی ایران شد.

سؤال: برنامه گلها چه تاثیری بر موسیقی ایران گذاشت؟

ج: هنگامی که برنامه گله‌ها تشکیل شد همراه با آن ارکستری شکل گرفت که نوازنده‌های مختلف به همراه سازهای گوناگون در آن شرکت داشتند و با توانایی کم نظیر به اجرای قطعات می‌پرداختند که حال و هوایی ایجاد می‌کرد که با جان شنوندگان عجین می‌شد. برنامه گله‌ها هارمونی خاصی به موسیقی ایران بخشید.

سؤال: آیا شما نقشی در انتخاب نوع موسیقی داشتید؟
ج: خیر بنده تنها نوازنده ارکستر بودم.

سؤال: آیا خاطره‌ای از دوران همکاری با گله‌ها دارید؟

ج: به یاد ماندنی‌ترین خاطره مربوط به زمانی است که به همراه همسرم برای نخستین بار به منزل آقای داوود پیرنیا برای دیدار با ایشان رفتیم.
سؤال: در موسیقی ایران چه جایگاهی برای خود قائل هستید؟

ج: البته باید از مردم و از صاحب نظران پرسید اما بنا بر لطف بسیاری بنده را از مدرسان و نوازندگان مجرب امروز ایران می‌دانند که نیم قرن تمام است به کار نوازندگی تار و تدریس در دانشگاه‌ها و هنرستان‌های موسیقی اشتغال دارم.